

روایتی از کابل؛ خبرنگاری که کچالو و پیاز می‌فروشد!

عبدالرازق اختیاریگ

از زمانی که به ایتالیا آمدم، به گونه‌ی مرتب اخبار افغانستان را از طریق شبکه‌های اجتماعی دنبال می‌کنم. چند روز پیش طبق معمول سری زدم به فیسبوک تا ببینم چه اتفاق تازه‌ای رخ داده است. همین‌طور داشتم برگه‌ی فیسبوک را بالا و پایین می‌کردم که چشمم به عکس و پست خبرنگاری افتاد که با آمدن طالبان شغلش را از دست داده و اکنون دست‌فروشی می‌کند.

عبدالناصر عمر، کسی که بیش‌تر از ده سال خبرنگاری با رسانه‌های مختلف را در کارنامه‌اش دارد، با سقوط کابل، شغلش را از دست می‌دهد. او، برای تهیه مصرف‌های ابتدایی زندگی خانواده‌اش و نجات از تنگ‌دستی اقتصادی، ناچار می‌شود که به دست‌فروشی رو بیاورد.

عمر 33 ساله، در سال 2009 میلادی کار در رسانه را آغاز کرد و تا سال 2017 میلادی به گونه‌ی دوام‌دار با رسانه‌های مختلف کار می‌کرد. تلویزیون ورزشی سه، تلویزیون آرزو، میترا، خورشید و طلوع از مشهورترین رسانه‌های تصویری است که عمر در آن خبرنگاری کرده است.

آقای عمر در گفت‌وگو با روزنامه‌ی Basilicat24، می‌گوید که فعالیت‌هایش بیش‌تر محدود به تهیه برنامه‌های سیاسی و مناظره‌های تلویزیونی بوده و در بخش‌های تفریحی و اجتماعی نیز کار کرده است.

او پس از این که در سال 2017 میلادی کار در تلویزیون را رها می‌کند، به عنوان مشاور مطبوعاتی در وزارت داخله‌ی افغانستان گماشته می‌شود و پس از یک سال کار در آن‌جا، دوباره شغلش را از دست می‌دهد.

عمر می‌گوید که پس از حدود شش ماه بی‌کاری، به تازگی در تلویزیون طلوع‌نیوز کار را آغاز کرده بود که سقوط کابل به دست طالبان، وظیفه‌اش را ازو گرفت. «به دلیل فشارهای داخلی رسانه که ناشی از فشار طالبان بود، نشد که با طلوع‌نیوز هم‌کاری داشته باشم. بعد ازو بیش از 100 بار در جاهای مختلف برای کار درخواست دادم؛ اما جوابی نگرفتم.» سرانجام، او به دلیل مشکلات اقتصادی شدید و بدهی اجاره‌ی خانه، ناچار می‌شود که کارهای خیابانی را آغاز کند. عمر، با اندک سرمایه‌ای که از یکی از دوستانش قرض می‌گیرد، کچالو و پیاز دست‌فروشی می‌کند.

عمر سه هفته می‌شود که در یکی از نقاط شهر کابل، دست‌فروشی می‌کند و مجبور است که از شش صبح تا هفت شام کچالو و پیاز بفروشد تا با پول اندکی که به دست می‌آورد، نیازمندی‌ها خانه را تهیه کند.

به گفته‌ی خودش، هرچند که درآمد روزانه‌ی او نمی‌تواند نیازمندی‌هایش را رفع کند؛ اما می‌گوید که مجبور است ادامه دهد. «در یک سیر کچالو برای ما 10-15 افغانی می‌ماند، در یک سیر پیاز

برای 5-7 افغانی می ماند. در مجموع روزانه 70 افغانی فایده می مانده. در جای که مه کار می کنم، آفتاب مستقیم است و حتی یک چتری خریده نمی تانم.»

این در حالی است که پیش از این تصاویری در شبکه های اجتماعی دست به دست می شد که نشان می دهد شماری از استاد دانشگاه و کارمندان دولتی نیز به کارهای شاقه دست زده اند.

نهادهای حامی رسانه ها ما را تنها گذاشتند

به دنبال سقوط کابل به دست طالبان، شماری از کشورها اعلام کردند که چند کتگوری مشخص افراد آسیب پذیر را از افغانستان خارج می کنند که رسانه ها و کارمندان رسانه ای را نیز شامل می شد؛ اما تا هنوز شمار زیادی از افراد آسیب پذیر در افغانستان باقی مانده اند.

عبدالناصر عمر نیز در هفته های نخست سقوط کابل، پشت هر دری رفته تا خود و خانواده اش را به بیرون از افغانستان برساند؛ اما همه ی تلاش هایش بی نتیجه بوده است. به گفته ی او، برخورد جامعه ی جهانی با افراد آسیب پذیر دوگانه است؛ زیرا بسیاری از افراد در نتیجه ی واسطه و شناخت از کشور خارج شده اند.

آقای عمر با انتقاد از نهادهای حامی رسانه ها، می گوید: «نخستین گروهی که از افغانستان خارج شدند، مسؤولان نهادهای حامی رسانه ها بودند. اکنون هیچ نهادی به نام نهادی حامی رسانه نیست. برخی از این نهادها در یک ماه اخیر، 5-6 میلیون دالر بودجه گرفتیم.»

او اضافه می کند: «اسناد داریم که در هفته های اول سقوط کابل به دست طالبان، همین نهادهای رسانه ای به جای این که کارمندان رسانه را معرفی کنند، اعضای خانواده های شان را فرستادند.»

شماری دیگر از خبرنگاران در کابل نیز از نهادهای حامی رسانه ها انتقاد می کنند و می گویند، با وجود که زندگی شان در خطر است؛ اما هیچ نهادی حاضر به کمک به آنها نمی شود. سردار داعی با سابقه ی 6 سال خبرنگاری از دیگر کسانی که است که با سقوط کابل، زندگی او نیز به دلیل کار رسانه ای اش با خطر مواجه شده است.

آقای داعی، می گوید که درخواست های زیادی به نهادهای خبرنگاری و چهره های مشهور که وعده ی هم کاری داده بودند، فرستاده است؛ اما هیچ کمکی از سوی آنها صورت نگرفته است.

سردار داعی از جمله ی کسانی است که در روزهای نخست سقوط کابل بارها خود و خانواده اش را به میدان هوایی کابل رساند؛ اما هیچ کشوری حاضر نشد که او را پناه دهد. او، می گوید: «زمان انفجار نیز ما در میدان هوایی بودیم. همو لحظه که انفجار شد، همه روی زمین افتادیم، در میان جمعیت، تمام اسناد کاری و وسایل خود را از دست دادیم و با وضعیت بسیار بد به خانه آمدیم.»

با قدرت گرفتن طالبان خشونت علیه خبرنگاران افزایش یافته است

هم‌زمان با افزایش نگرانی‌ها از به قدرت رسیدن طالبان، کمیته‌ی مصونیت خبرنگاران در گزارشی، گفته است که با سقوط کابل، قضایای خشونت علیه خبرنگاران توسط افراد و نیروهای وابسته به طالبان افزایش یافته است.

کمیته‌ی مصونیت خبرنگاران گفته است، طالبان در رابطه به خشونت‌هایی که مرتکب می‌شوند، پاسخگو نیستند و در مورد شناسایی عاملان قضایای خشونت علیه خبرنگاران هیچ‌گونه همکاری انجام نمی‌دهند.

خبرنگاران نیز می‌گویند که افراد طالبان بارها وقتی که با آن‌ها روبه‌رو شده‌اند، برخورد نامناسبی داشتند. عمر می‌گوید: «تا هنوز به منزل نیامده؛ اما وقتی که در تلاشی ایستاده می‌کنند، و بگویی که خبرنگار استم، برخورد مناسب نمی‌کنند. حتی می‌گویند که حالی با شما کار نداریم، د وقتش با تصفیه حساب می‌کنیم.»

تهدیدها و محدودیت‌های طالبان، سبب شده که رسانه‌ها در افغانستان یکی‌پی‌دیگر فعالیت‌های شان را متوقف کنند. از مجموع بیش‌تر از 30 شبکه‌ی تلویزیونی، حدود 20 شبکه‌ی آن، در معرض سقوط قرار دارند. رسانه‌های چاپی نیز از فعالیت بازمانده‌اند و تنها فعالیت آنلاین دارند که آن‌هم محدود به نشر خبرهای روزانه است.